Business Management : Paper IV - Financial Management.

Q. P. Code: 50078

Time: 3 Hrs **Maximum Marks: 100**

NB: 1. Question No.1 is compulsory.
2. Solve any four questions from questions number 2 to 8.
3. All questions carry 20 marks each.
4. All working notes should from part of answer.

1 From the following Balance Sheet and Profit and Loss Account of Ajanta Ltd. Calculate 20

i) Current Ratio
ii) Debt Equity Ratio
iii) Gross Profit Ratio
iv) Stock Turnover Ratio and
v) Debtors Turnover Ratio

Balance Sheet as on 31st March, 2018

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Share Capital	2,25,000	Plant and Machinery	2,55,000
Reserves and Surplus	1,80,000	Land and Building	1,50,000
Bank Loan	1,35,000	Stock	90,000
Creditors	45,000	Debtors	67,500
Outstanding Expenses	15,000	Bank Balance	22,500
		Bills Receivable	15,000
	6,00,000		6,00,000

Profit and Loss Account for the year ended 31st March 2018

Particulars	Rs	Particulars	Rs
To Opening Stock	75,000	By Sales	8,25,000
To Purchases	4,50,000	By Closing Stock	90,000
To Wages	2,25,000		
To Gross Profit c/d	1,65,000		
	9,15,000		9,15,000
		By Gross Profit b/d	1,65,000
To Administrative Expenses	67,500		
To Selling and Distribution Expenses	37,500		
To Net Profit	60,000		
	1,65,000		1,65,000

2 The following balances appear in the books of M/s KKR Ltd. As on 31st December 2017. You are required to prepare a Balance sheet in the vertical format suitable for analysis. 20

Particulars	Rs	Particulars	Rs
Debtors	40,000	Creditors	30,000
Trade Investment	50,000	Capital Reserve	30,000
Bank Overdraft	20,000	Short term Investment	10,000
Public Deposits	60,000	Plant and Machinery	2,40,000
Bills Payable	1,58,000	Outstanding Expenses	24,000
General Reserve	20,000	Bank balance	1,40,000

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

Motor Car	1,80,000	Profit and Loss A/c (credit)	80,000
11 % Preference Share Capital	1,60,000	Stock	1,00,000
Commission on issue of shares (not yet w/off)	8,000	Building	2,40,000
Provision of Taxation	20,000	Preliminary Expenses (not yet w /off)	2,000
Bank Loan	60,000	10 % Debentures	1,00,000
Advance Tax	80,000	Proposed Dividend	60,000
Bills Receivable	40,000	Advance to Suppliers	12,000
		Equity Share Capital	3,20,000

3 From the following Profit and Loss Account and Balance Sheet, prepare common size profit and Loss Account and Balance Sheet in vertical form. 20

Profit and Loss Account for the year ended 31st March, 2018

Particulars	Rs	Particulars	Rs
To Opening Stock	1,00,000	By Sales	3,17,250
To Purchases	2,00,000	By Closing Stock	1,55,000
To Wages	32,750	By non-operating profit	3,000
To Selling Expenses	90,000		
To Administrative Expenses	23,000		
To Loss on sale of Investments	12,000		
To Income Tax	8,500		
To Net Profit	9,000		
	4,75,250		4,75,250

Balance Sheet as on 31st March, 2018

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Equity Share Capital	3,20,000	Plant and Machinery	1,00,000
Reserves and Surplus	59,000	Land and Building	2,17,500
Loans	1,11,500	Debtors	55,500
Outstanding Expenses	40,000	Pre-paid expenses	10,000
Sundry Creditors	21,000	Cash and Bank Balance	23,500
Bills Payable	10,000	Stock	1,55,000
	5,61,500		5,61,500

4 With the help of following information extracted from the books of M/s Sahil Ltd., prepare Cash Budget for four months commencing from April 2017: 20

Month of 2017	Sales (Rs)	Purchases (RS)	Wages (Rs)
March	12,00,000	3,75,000	----
April	4,50,000	4,80,000	1,20,000
May	6,00,000	4,80,000	1,20,000
June	6,00,000	7,20,000	1,50,000
July	18,00,000	6,00,000	1,50,000
August	20,00,000	7,00,000	2,00,000

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

Additional Information:

i) Cash sales are 25 % of total sales.
ii) 60 % of credit sales are collected in the same month and balance 40 % in the following month.
iii) Payment for purchases is made 40 % in the same month and balance 60 % in the following month.
iv) Interest at the rate of 7 % on debentures of Rs 3,00,000 is paid in the month of July.
v) Rent of Rs 5,000 per month.
vi) Dividend received in the month of May Rs 25,000.
vii) Cash balance as on March is Rs 2,50,000.

5 **The Balance Sheets of SWAPNAJA Ltd. as on 31st March 2017 and 2018are as follows.** 20

Balance Sheets

Liabilities	2017 Rs	2018 Rs	Assets	2017 Rs	2018 Rs
Share Capital	1,00,000	1,00,000	Land and Building	39,500	35,900
Profit and Loss A/c	4,000	8,000	Plant and Machinery	41,200	43,090
Mortgage Loan	6,900	10,100	Goodwill	3,000	2,500
Provision for Taxation	6,800	7,200	Sundry Debtors	35,000	42,140
Outstanding Wages	800	600	Cash	1,100	1,650
Sundry Creditors	23,600	25,400	Preliminary Expenses	500	720
Bank Overdraft	-	8,000	Prepaid Expenses	200	--
Provision for Doubtful Debts	900	1,200	Stock	22,500	30,200
Proposed Dividend	7,000	7,500	Bills receivable	7,000	11,800
	1,50,000	1,68,000		1,50,000	1,68,000

Further Information:

a) A machinery worth Rs 7,500 was purchased during the year.
b) An old machinery having written down value of Rs 500 was sold for Rs 2,500.
c) Land costing Rs 3,600 was sold for Rs 7,000.
d) Income tax paid during the year Rs 7,000.
e) Proposed dividend of last year has been paid during the year.

You are required to prepare:

i) A statement showing changes in working capital and
ii) A statement of sources and Application of funds during the year ended 31st March 2018.

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

6 (A) From the following information, calculate 10

(a) P/V ratio
(b) Break Even Point in Rupees
(c) Margin of Safety
(d) Sales required to earn profit of Rs 1,50,000
(e) Profit when sales are Rs 16,00,000

Particulars	Rs
Sales	15,00,000
Fixed Cost	3,00,000
Variable Cost	9,00,000

6 (B) You are required to prepare a statement showing the working capital required to finance the level of activity of 15,000 Units for the year 2017 from the following information: 10

Particulars	Per unit Rs
Material	30
Labour	20
Overhead	15
Profit	15
Selling Price	80

a) Stock of Raw material are in stock on an average for 2 months.
b) Materials are in process on an average for 1 month
c) Finished goods are in stock on an average for 1 month.
d) The credit allowed to sundry debtors 2.5 months.
e) The credit allowed by the suppliers 1.5 months for purchase of material.
f) Of the sales, 25 % will be for cash.
g) The time lag in payment of labour and overheads one month.
h) The amount of cash on hand and at bank will be Rs 25,000.

Prepare working capital statement

7 (A) How would you calculate cash inflow? 10

(B) What are the sources of working capital? 10

8 Write Short Notes (Any Four) 20

a) Average Rate of Return
b) Types of Working Capital
c) Users of financial statements
d) Advantages of Trend analysis
e) Cost Sheet
f) Objectives of Financial Management

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

Q. P. Code: 50078

(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३ तास गुण: १००

सूचना: १) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य आहे.

२) प्रश्न क्र. २ ते ८ मधील कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.

3) सर्व प्रश्न प्रत्येकी २० गुणांसाठी असतील.

४) सर्व कच्चे काम हे उत्तराचा भाग असेल.

५) इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत

प्र. १ ३१ मार्च २०१८ च्या ताळेबंद व नफा तोटा लेख्या आधारे खालील अनुपात निर्धारित करा (२०)

१) चालू अनुप २) कर्ज भांडवल अनुपात ३) सकल नफा अनुपात

४) साठा उलाढाल अनुपात ५) ऋणको उलाढाल अनुपात

ताळेबंद २०१८ रोजीचे

देयता	रुपये	संपत्ती	रुपये
भाग भांडवल	२,२५,०००	सयंत्र आणि यंत्र	२,५५,०००
राखीव निधी	१,८०,०००	जमीन आणि इमारत	१,५०,०००
बँक कर्ज	१,३५,०००	मालसाठा	९०,०००
धनको	४५,०००	ऋणको	६७,५००
अदेय खर्च	१५,०००	बँक शिल्लक	२२,५००
		प्राप्य विपत्र	१५,०००
	६,००,०००		६,००,०००

नफा तोटा खाते २०१८ रोजीचे

विवरण	रुपये	विवरण	रुपये
प्रारंभीचा मालसाठा	७५,०००	विक्री	८,२५,०००
खरेदी	४,५०,०००	अखेरचा मालसाठा	९०,०००
मजुरी	२,२५,०००		
ढोबळ नफा	१,६५,०००		
	९,१५,०००		९,१५,०००

नाफा-तोटा खाते ३१ मार्च २०१८ रोजीचे

विवरण	रुपये	विवरण	रुपये
प्रशाकीय खर्च	६७,५००	ढोबळ नफा	१,६५,०००
विक्री व वितरण खर्च	३७,५००		
निव्वळ नफा	६०,०००		
	१,६५,०००		१,६५,०००

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

Q. P. Code: 50078

प्र. २ ३१ डिसेंबर २०१७ रोजी मे. के के आर पुस्तकातील आधीक्यावरून उभ्या रकान्यात स्थितीविवरण तयार करा. (२०)

विवरण	रु	विवरण	रु
धनको	४०,०००	ऋणको	३०,०००
व्यापारी गुंतवणूक	५०,०००	भांडवल निधी	३०,०००
अधिकोष अधिकर्ष	२०,०००	कमी कालावधीची गुंतवणूक	१०,०००
जनतेच्या ठेवी	६०,०००	सयंत्र आणि यंत्र	२,४०,०००
देय विपत्र	१,६८,०००	अदेय खर्च	२४,०००
सामान्य निधी	२०,०००	बँक शिल्लक	१,४०,०००
मोटार कार	१,८०,०००	नफा तोटा खाते (जमा)	८०,०००
११ % अग्रहक्कभाग भांडवल	१,६०,०००	मालसाठा	१,००,०००
भाग विक्रीवरील सूट (खाते बाहय झाले नाही)	८,०००	इमारत	२,४०,०००
कर तरतूद	२०,०००	प्रारंभिक खर्च (खाते बाहय झाले नाही)	२,०००
बँक कर्ज	६०,०००	१० % कर्जरोखे	१,००,०००
आगाऊ कर	८०,०००	पुरवठादारास आगाऊ दिले	१२,०००
प्राप्य विपत्र	४०,०००	सम भाग भांडवल	३,२०,०००

प्र. ३ खाली दिलेल्या ३१ मार्च २०१८ नफा-तोटा आणि ताळेबंद यांच्या आधारे सामान्य आकारतील नफा तोटा खाते आणि ताळेबंदउभ्या रकान्यात बनवा. (२०)

नफा-तोटा खाते ३१ मार्च २०१८ रोजीचे

विवरण	रुपये	विवरण	रुपये
प्रारंभीचा मालसाठा	१,००,०००	विक्री	३,१७,२५०
खरेदी	२,००,०००	अखेरचा मालसाठा	१,५५,०००
मजुरी	३२,७५०	आकार्यालीन नफा	३,०००
विक्री खर्च	९०,०००		
प्रशाकीय खर्च	२३,०००		
गुंतवणूक विक्रीवरील तोटा	१२,०००		
आयकर	८,५००		
निव्वळ नफा	९,०००		
	४,७५,२५०		४,७५,२५०

ताळेबंद ३१ मार्च २०१८

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

Q. P. Code: 50078

देयता	रुपये	मालमत्ता	रुपये
सामान्य भाग भांडवल	३,२०,०००	सयंत्र आणि यंत्र	१,००,०००
राखीव निधी	५९,०००	भूमी आणि इमारत	२,१७,५००
कर्ज	१,११,५००	ऋणको	५५,५००
अदेय खर्च	४०,०००	आगाऊ खर्च	१०,०००
विविध धनको	२१,०००	रोख आणि बँक शिल्लक	२३,५००
देय विपत्र	१०,०००	अखेरचा मालसाठा	१,५५,०००
	५,६१,५००		५,६१,५००

प्र. ४ मे. साहिल लि. च्या पुस्तकातील खाली दिलेल्या महिती आधारे ३१ मार्च २०१७ पासुन चार महिन्याचे रोखीचे अंदाज पत्रक तयार करा. (२०)

महिने	विक्री (रुपये)	खरेदी (रुपये)	मजुरी (रुपये)
मार्च २०१७	१२,००,०००	३,७५,०००	--
एप्रिल २०१७	४,५०,०००	४,८०,०००	१,२०,०००
मे २०१७	६,००,०००	४,८०,०००	१,२०,०००
जून २०१७	६,००,०००	७,२०,०००	१,५०,०००
जुले २०१७	१८,००,०००	६,००,०००	१,५०,०००
ऑगष्ट २०१७	२०,००,०००	७,००,०००	२,००,०००

१. रोख विक्री महिन्याच्या विक्रीच्या २५ %.
२. उधार विक्रीच्या ६० % चालू महिन्यात मिळाले आणि बाकी ४०% पुढील महिन्यात मिळाले.
३. चालू महिन्यात खरेदीचे ४० % अदा केले आणि बाकी ६० % पुढील महिन्यात दिले.
४. रुपये ३,००,००० किमतीच्या कर्जरोख्यावरील व्याज ७% दराने जुलै महिन्यात दिले.
५. दर महिना भाडे रु. ५,०००.
६. मे महिन्यात लाभांश रु. २५,००० मिळाला.
७. मार्च २०१७ रोख शिल्लक रु. २,५०,००० होती.

प्र. ५ स्वप्नजा लि. ची ३१ मार्च २०१७ आणि २०१८ रोजीचे ताळेबंद खाली दिल्या प्रमाणे आहेत. (२०)

देयता	२०१७ रुपये	२०१८ रुपये	मालमत्ता	२०१७ रुपये	२०१८ रुपये
भाग भांडवल	१,००,०००	१,००,०००	जमीन आणि इमारत	३९,५००	३५,९००
नफातोटा खाते	४,०००	८,०००	सयंत्र आणि यंत्र	४१,२००	४३,०९०
गहन कर्ज	६,९००	१०,१००	नावलौकिक	३,०००	२,५००

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

कर तरतूद	६,८००	७,२००	ऋणको	३५,०००	४२,१४०
अदेय मजुरी	८००	६००	प्रारंभीचा खर्च	२००	७२०
विविधं धनको	२३,६००	२५,४००	रोख	१,१००	१,६५०
अधिकोष अधिवीकर्ष	--	८,०००	पूर्वदत्त खर्च	५००,	-----
संधीग्ध ऋण संचिती	९००	१,२००	मालसाठा	२२,५००	३०,२००
लाभांश तरतूद	७,०००	७,५००	प्राप्य विपत्र	७,०००	११,८००
	१,५०,०००	१,६८,०००		१,५०,०००	१,६८,०००

अतिरिक्त माहिती:

अ) चालू वर्षी रु, ७,५०० किमतीचे यंत्र खरेदी केले.

आ)घटीत मुल्ये रु ५०० असलेले जुने यंत्र रु २,५०० ला विकले.

इ) रु. ३,६०० मुल्ये असलेली जमीन रु. ७,००० विकली.

ई) चालू वर्षी रु. ७,००० आयकर दिला.

उ) गेल्या वर्षातील लाभांश तरतूद या वर्षी आदा केली.

तयार करा.

१. खेळत्या भांडवलात बदल दाखवणारे विवरण आणि

२. निधी चा उगम आणि उपयोग दाखवणारे विवरण.

प्र. ६ (अ) खाली दिलेल्या माहितीवरून काढा: (१०)

अ) नफातोटा आकारमान गुणोत्तर

आ) ना नफा ना तोटा बिंदू

इ) सुरक्षित सिमा (Margin of safety)

ई) रु. १,५०,००० नफा मिळविन्या साठी विक्री

उ) रु. १६,००,००० विक्रीवर कमावलेला नफा.

विवरण	रुपये
विक्री	१५,००,०००
स्थिर परिव्यय	३,००,०००
बदलता परिव्यय	९,००,०००

(ब) खाली दिलेल्या माहिती वरून १५,००० नगपुरवठ्यासाठी २०१७ वर्षाकरिता आवश्यक असलेल्या खेळते भांडवलाचे विवरण तयार करा: (१०)

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5

Q. P. Code: 50078

उत्पन्नाची किंमती संरचना

विवरण	प्रतिनग (रु)
कच्चा माल	३०
मजुरी	२०
उपरी परिव्यय	१५
नफा	१५
विक्री	८०

(अ)कच्चा माल सरासरी दोन महिन्यासाठी राहतो.

(ब) मालसाठा प्रक्रियेत सरासरी १ माहिना राहतो

(क) तयार मालसाठा सरसरी १ महिना गोडाऊनमध्ये राहतो.

(ड) साधारणपणे २.५ महिन्याची उधार मुदत ऋणकोला दिली जाईल.

(इ) मालसाठा खरेदी साठी धनको १.५ महिने उधार कालावधी देतो.

(ई) एकूण विक्री पैकी २५% विक्री रोख विक्री असेल .

(उ) मजुरी व उपरी परिव्यय १ महिन्याच्या अवधीने दिले जातात.

(ऊ) हातावरील शिल्लक व बँकेतील शिल्लक रुपय २५,००० असेल.

प्र. ७ (अ) रोकड अंतर प्रवाह कसा काढाल? (१०)

(ब) खेळत्या भांडवलाचे मार्गकोणते? (१०)

प्र. ८ टिपा लिहा (कोणत्याही चार) (२०)

(अ) मोबदल्याचा सरासरी दर (ब) खेळत्या भांडवलाचे प्रकार

(क) वित्तीय पत्रकाचे वापरकर्ते (ड) कालदर्शक विश्लेषणाचे फायदे

(इ) परिव्यय पत्रक (ई) वित्तीय व्यवस्थापनाची

17E36DB05955128D9E32F0CE5F819EF5